

יצאות השבת פרק ראשון שבת

ב: רבינו חננאל

מסורת הש"ס

א) נעשים מ"א מ"א
ב) נעשים ה"א א) לקמן פ"ב
ג) נעשים מ"א מ"א
ד) נעשים מ"א מ"א
ה) נעשים מ"א מ"א
ו) נעשים מ"א מ"א
ז) נעשים מ"א מ"א
ח) נעשים מ"א מ"א
ט) נעשים מ"א מ"א
י) נעשים מ"א מ"א

הגרות הב"ח

א) נ"ב י"דעות ה"טומאה
ב) נ"ב י"דעות ה"טומאה
ג) נ"ב י"דעות ה"טומאה
ד) נ"ב י"דעות ה"טומאה
ה) נ"ב י"דעות ה"טומאה
ו) נ"ב י"דעות ה"טומאה
ז) נ"ב י"דעות ה"טומאה
ח) נ"ב י"דעות ה"טומאה
ט) נ"ב י"דעות ה"טומאה
י) נ"ב י"דעות ה"טומאה

מוסף רש"י

יצאות השבת שמים
א) נעשים מ"א מ"א
ב) נעשים מ"א מ"א
ג) נעשים מ"א מ"א
ד) נעשים מ"א מ"א
ה) נעשים מ"א מ"א
ו) נעשים מ"א מ"א
ז) נעשים מ"א מ"א
ח) נעשים מ"א מ"א
ט) נעשים מ"א מ"א
י) נעשים מ"א מ"א

ידעו טומאה. האמורות בקרבן עולה ויורד ויקראו לה או נפס כי
מגע וגו' ואמרין כנס' שבעות (פ"ד דף י"ג ע"ב) שאין הכתוב מדבר
אלא בטומאת מקדש וקדושו שללא שנטמא אלא קודם או נכנס
למקדש ולמינין הם (דף ד' ע"ג) שאינו מתמיד אלא צריכה תחלה וידעה
בסוף והעלם צינתיים כגון שיער

שנטמא ועלם ועלם ממנו טומאה והכל
קדש ומשאלו ידע שאלו בטומאה
שמים הן ממשמעות הכתוב (פ"ט)
ועלם ממנו והוא טמא משמע שנטמא
ממנו טומאה אבל זכור הוא שאלו
קדש ושזה מקדש הרי שמים העלם
טומאה לגבי קדש והעלם טומאה
לגבי מקדש: **שן ארבע.** יש לך
לרבות עוד שמים מרבינו ועלם
ועלם ב' פעמים לרבות את הזכור
לעומתה אבל נעלם ממנו קדש כסבור
שזולין הן או נעלם ממנו מקדש:
מראות נעשים. ליטמא כן שמים הן
שאת וזכרת: **שן ארבע.** מרבינו
ספחה שהוא משמע טפילה כמו
פסחתי נא אל אחת וגו' (שם פ"ג)
מרכה טפילה לוי ולו מולדה לשאת
ומולדה לזכרת ושם חממיה' זכרת
עזה כשלג שניה לה כסד היכל שאת
לכמר לכן שניה לה כקדושו צילה.
מראה לשון זכר הוא משום הכי מני
שנים שן ד': **מי אבות ופולרות.**
יצאות והכנסות שהיצאות אבות הן
דמויעבדיו קול נמחה (שם דף י"ז) לא
משמע אלא הוצאות אלא מסבא
אמרין (בריש הורק לקמן דף י"ז) מכדי
מראות לרבות קפיד קרא מה לי
אפקוין מה לי עיולי: **רטיי סוין.**
דעני ודבעל הבית ומאי שן ארבע
דקתני הם: **מהן לחיוב ומסן לטעור.**

יצאות דעני ודבעל הבית לחיוב ויצאות שמים של פטור שמי עקירות
של הוצאה כגון פשט בעל הבית ידו מלאה לחוך ועל עני ממוכה הרי
פטור של בעל הבית דקחשיב ליה תנא דמתי' וכו' פשט העני ידו
ריקנית לפניו ומתן בעל הבית לחוכה הרי פטור שני של הוצאה (פ"א)
של עני שהוא אסור לכתחלה דגורנין שמה יעשה הנחה על עקירתו.
והיינו שן ד' דקתני הם: **הא דומיא דמראות נעשים קמי לה מה**
הסס כולו לחיוב. שחלוו מהן שנטמא צה ונכנס למקדש חיוב.
ולכסי פריך ממראות נעשים דאילו שבעות וידיעות פלוגתא היא
דאיכא מ"ז שבעות (דף כ"ה) אינו חיוב אלא על העמיד לנא
וכידיעות נמי איכא למ"ד (פ"ד דף י"ז) אינו חיוב אלא על העלם
טומאה: **חיובי פני.** כדמפרש לקמיה ב' הוצאות וכו' הכנסות וכו'
לחיוב צימד שעשש עני לזדו או בע"ה לזדו: **חיובי מאי יניבו**
ויצאות. כולמר יצאות קתני דמשמע הוצאה לך ממהה הי מחיובי
קתני ע"כ יצאות לחודיהו ותרמי הוא דהיינו ומשני הכנסות נמי
קתני כדדיהו: **מדאן מחיובא מרשוס לרשוס.** קחשיב מנין אבות
מלאכות בפרק כלל גדוליה: **מי לא עסקין כו.** דהא ע"כ אהכנסה
נמי חיוב דקתני מתי' העני חיוב וקתני המחויב: **מפסיין.** דהכל
נמי דיקא דהכנסה נמי קרי הוצאה: **דקתני ויצאות.** ועל כרחיך לא
מצינ מפרש לה דיצאות לחודיהו קאלמר ומאי שן ארבע חיובי
ופטורי דהא מפרש הכנסה כרישא דקתני כיצד פשט העני את ידו
לפניו דהיינו הכנסה וקתני לה כפירושא דיצאות אלא הכנסה נמי
קרי לה הוצאה: **רצא אמר.** דקשיא לך לישא דיצאה בין הכל בין
הסס רשויות קתני רשויות שמים רשות היחיד ורשות הרבים שהן
ארבע צפניס כו' כלומר ועל ידיהן יש לך ארבע אסורין צפניס
וכנגדן בחוך ומתן לחיוב ומסן לטעור. והיא שבעות כולה לחיוב
כדלוקמיןנא: **רטיי סוין.** ארבעה חיובי ומניאל פטורי שמי
עקירות לעני בלא הנחה ושמי הנחות בלא עקירה וכן לבעל הבית
כגון פשט העני את ידו מלאה לפניו ועל בעל הבית ממכה הרי
עקירה לעני והנחה לבעל הבית או שנתן לתוכה והוא הרי עקירה
לבעל הבית והנחה לעני וכן פשט בעל הבית כו' דקתני לה:
שיספרי סוין. דאיכא למחשב נמי הך פטורי דמיתנו גבי חיובי
העני חיוב ובעל הבית פטור וכן בעל הבית חיוב והעני פטור:
בבא

בא לא הוה ליה למיתני ושמים שהן ארבע בחוך אלא שמים שהן
ארבע צפניס וארבע בחוך שמים שמים למה לי ופירש ריב"א רשויות שן ד'
ויצאות נראה לריב"א דהו כמו מוצאות דלשכתן רשויות דלקרי הוצאות
כדמי' (במדבר ל"ד) והיו מוצאותיהם הימה ומתרגמין רשויותיה:
בבא

ידעו טומאה בוי' וא"ת ומאי לא קתני העלמות שמים שהן
ד' העלם טומאה ואכל קדש או נכנס למקדש שהן ד'
העלם קדש והעלם מקדש והוה אחי שפיר דלא מצי למיפקר הני תמיני
היינו כדפריך אדיעות וי"ל דנקט ידיעות כדמפרש הם (פ"ד ד' ע"ג):

ידעות הטומאה שמים שהן ארבע (ב) כמראות
נעשים שנים שהן ד' יצאות השבת שמים שהן
ארבע וימאי שנא הכא דחני ב' שהן ד' בפנים
וב' שהן ארבע בחוף ומאי שנא התם דחני
שמים שהן ארבע ותו לא הכא דעיקר שבת
הוא תני אבות ותני תולדות התם דלאו עיקר
שבת הוא אבות תני תולדות לא תני אבות
מאי ניהו יצאות ויצאות תרי היינין וכי תימא
מהן לחיוב ומהן לפטור והא דומיא דמראות
נעשים קתני מה התם כולו לחיוב אף הכא
נמי כולו לחיוב אלא אמר רב פפא הכא
דעיקר שבת הוא תני חיובי ופטורי התם
דלאו עיקר שבת הוא חיובי תני ופטורי היינין
תני חיובי מאי ניהו יצאות יצאות תרתי היינין
שמים דהוצאה ושמים דהכנסה והני יצאות
קתני אמר רב אשי תנא הכנסה נמי הוצאה
קרי לה כמאי מדרתנן ה"המוציא מרשות לרשות
חיובי מוי לא עסקין דקא מעייל מרה"ר לרה"י
וקא קרי לה הוצאה וטעמא מאי כל עקירת
חפיץ ממוקמו תנא הוצאה קרי לה אמר
רבינא מיתתוין נמי דיקא דקתני יצאות
וקא מפרשי הכנסה לאלתר ש"מ רבא אמר
רשויו' קתני רשויו' שבת שמים: א"ל רבא מתנא
לאביו הא תמני היינין תרתי סרי היינין וליתעביד
שיתסרי היינין א"ל הא לא קשיא בשלמא

ידיעות קמיימא דלינתו בכל המורה
כולה קחשיב בתרימא דלינתו בכל
המורה לא קחשיב א"י ידיעות
בתרימא דמיימי לדי קרבן קחשיב
ולהיא לישא ידיעות קמיימא קחשיב
לא שייך למיתני גבי שבעות ושם
ידיעות שבעות וידיעות שבת ולאריך
לשנא נמי דקאמר ידיעות בתרימא
דמיימי לדי קרבן קחשיב לא תנא
צוה ידיעות כיון דמילוק שמים שהן
ארבע משכח נאסורה גופיה אלא
מראות נעשים וכו':
ספרים גרס שמים שהן
ד' וכן בשילהי ממונה מקדש (ומהם פ"ג):
כרוז ספרים גרס מראות נעשים ר'
דוקא אמר שלשים וששה עקביא
מן מהללאל אמר שבעים וששים
דממלאה יאמר מראות כמו ממנחה
ממנות וכו' היכי דכתיב ועתה הייתי
לשני ממנות (נבאש"ט ג') הי"ז קתני
ספיר מראות שמים ואע"ג דהתם
חשיב כולי האי והכל לא חשיב אלא
ג' שהן ד' התם חשיב פמיתין ונעמי
אדם ורשע וזקן ונעמי צמים והכל לא
חשיב אלא לננות דמתן כנס' נעשים
(דף ה') כצדק עוה כשלג שניה לה
כסד היכל כו"ו: **התם דלאו**
עיקר שבת אבות תני ותולדות לא
הני. וא"ת והא צמראות נעשים תני אבות
שהן ארבע שאל ותולדות בהרת ותולדות אף על גב דהתם לאו עיקר
נעשים הוא וי"ל דלא דמי תולדות דנעשים כתיבי ותולדות דשבת לא
כתיבי: **והא דומיא דמראות נעשים קתני.** הא דנקט מראות
נעשים טפי ממשניות וידיעות משום דלינתו גופייהו לא דיעין דהו
לכו טובה לחיוב אלא משום דדומיא דמראות נעשים קתני דככולו
איכא פלוגתא בין מראות נעשים: **ה"ה רבא** דלאו עיקר שבת הוא
חיובי תני פטורי' א' תני. לא הוה לך לך לומר משום דלאו עיקר שבת
הוא אלא משום דדומיא דמראות נעשים קתני דהו טובה לחיוב אלא
התם לך לך לשניי הוא הכא דעיקר שבת תני חיובי ופטורי קמיימי נמי
התם דלאו עיקר שבת הוא וגם המקשה לא הקשה דלינתו הם כי
הכא כיון דידע דדומיא דמראות נעשים קתני אלא פריך דלינתו הכא
שמים שהן ד' ותו לא: **ו"ב תימא מהן לחיוב ומהן לפטור.** רש"י
לא פי' נחן לפי שיטתו כנסמך דעקירות קחשיב ולפי שיטתו היה
לי לפרש שמים לפטור עקירות דבעה"כ: **והא יצאות קתני.** לא
פריך אלא אמתני' דשבעות דהוה טובה לחיוב ולא משכחת אלא
שמים אלא במתני' דהכל משכחת לה כולה ויצאות כגון שלג יהו
כולס לחיובא שמים דהוצאה שיש בה חיוב טהא ופטור אבל אסור
דחמי לדי חיוב טהא שהן ד' פטור אבל אסור דלא אחי לדי חיוב
טהא ופטור ומותר בעני וכן בעשיר לפירוש ריב"א כנסמך ולהכי
לעיל כי משני הכל דעיקר שבת הוא תני אבות ותולדות לא הוה מצי
למיפקר והא יצאות קתני: **כ"י א' עסקין דקא מעייל מרה"ר לרה"י**
וכפ"ק דשבעות (דף ה'): פריך וימאי דקא מסיק מרה"י לרה"י ומשני
א"כ יתני המוציא לרה"ר מאי מראות לרשות אפילו מרה"ר לרה"י וא"ת
ומ"ש דתני תולדה דהוצאה ולא תני שום תולדה דכל שאר אבות
ומירך ריב"א דבעל שאר תולדות אס היה רוצה לנעטתה כן לך לך
להאריך בנשוא אבל הכנסה דקריה הוצאה כוללה עמו בקור'
לא משכחת טובה לחיובא א"כ משאש הכנסות כולל:
רשויות קתני. רשויות שמים שהן ארבע פירוש דשמים קאי'
לרשויות רשות הרבים ורשות היחיד וקשה לריב"א דלא
ארבע צפניס וארבע בחוך שמים שמים למה לי ופירש ריב"א רשויות שן ד'
ויצאות נראה לריב"א דהו כמו מוצאות דלשכתן רשויות דלקרי הוצאות
כדמי' (במדבר ל"ד) והיו מוצאותיהם הימה ומתרגמין רשויותיה:

כבא לא הוה ליה למיתני ושמים שהן ארבע בחוך אלא שמים שהן
ארבע צפניס וארבע בחוך שמים שמים למה לי ופירש ריב"א רשויות שן ד'
ויצאות נראה לריב"א דהו כמו מוצאות דלשכתן רשויות דלקרי הוצאות
כדמי' (במדבר ל"ד) והיו מוצאותיהם הימה ומתרגמין רשויותיה:
כבא

